

maria ! antwoordde ze. Gij weet, dat ge een onschuldige foltert. Nooit zal ik bekennen een heks te zijn...

— Verzwaar den last ! tierde de rechter. Zij lijdt nog niet genoeg... De duivel helpt haar blijikbaar.

— Neen, de duivel blaast u in, wreedheden te plegen ! sprak Jacqueline.

De knecht nam nieuwe steenen om die bij de andere te voegen... Plots noorde men daar buiten gerucht.

— Wat is dat ? vroeg de heksenmeester.

— Zeker soldatenruzie, meende de beul.

— Of de kommandant, die mij nogmaals wil beletten, mijn werk te doen, dacht de rechter.

Het gerucht naderde, vervulde de markt. Eensklaps werd de deur opengeworpen. Een kloeke krijgsman vertoonde zich, met het zwaard in de hand,

— Vader, o, vader ! jubelde Jacqueline...

Isegrim, want hij was het, keek op... En hij zag zijn kind aan het rekraam hangen...

— Jacqueline ! kreet hij, door innig medelijden bevangen.

Maar ook zijn woede laaide op en zijn rapier bedreigde den heksenmeester.

— Vader, vader... dood hem niet ! riep de jonkvrouw.

Ze zat op haar zolderkamertje (blz. 444).

Isegrim liet zijn zwaard zakken... Het kostte hem toch moeite.

— Genade ! kermde de rechter en hij zonk bevend op de knieën.

De beul en zijn helpers met de soldaten vluchtten door een zijdeur heen.

Isegrim liep naar het raam... Vlug nam hij de steenen weg en voorzichtig liet hij de touwen neer. En dan viel Jacqueline hem snikkend in de armen.

— O, mijn arm kind toch... Goddank... ik ben hier... dat deden ze met u ! riep de hoofdman weenend.

Maar hij beheerschte zich en hernam :

— Gij moet in veiligheid gebracht worden... Kom mee...

Aan de deur stonden krijgslieden van Isegrim en ze juichten de dochter van hun meester toe. Een jonge man trad vooruit. Het was Wouter van Dillen. Ontroerd en eerbiedig kuste hij Jacqueline de hand.

— Jonker, ik mag u nu mijn kind toevertrouwen, niet waar? vroeg de hoofdman. Gij weet, dat ik elders noodig ben. Jacqueline, vervolgde hij, vrees nu niets meer. Wij zijn reeds meester in de stad... Ga gerust met den heer van Dillen mee... we zien elkander spoedig terug. Verzet u niet tegen dit plan... de tijd is kostbaar...

Wouter bood haar den arm.

— Jonker, ik dank u, sprak ze. Ja vader, ik zal gehoorzamen... ik weet, dat gij nu krijgsman zijt. Maar dood den heksenmeester niet.

Deze had reeds willen vluchten, doch soldaten omringden hem. De kerel smeekte voortdurend om genade.

Toen Jacqueline met van Dillen heen was, gebood Isegrim den heksenmeester in een cel op te sluiten.

De jonkvrouw en Wouter stapten door de gang. Ze zag den cipier, die gebonden op den vloer lag.

— Ik moet nog een woord tot vader zeggen, sprak Jacqueline haastig.

Ze riep hem en op den gevangenenbewaker wijzend, sprak ze :

— Deze man is altijd goed voor mij geweest. Hij troostte me en bewees me veel diensten.

— Maak hem los ! gebood Isegrim. Dan is de cipier vrij te gaan, waarheen hij wil... Jacqueline, vervolgde hij, talm nu niet langer. Gij hebt rust noodig. Doe alles wat jonker van Dillen zegt. Wij zijn spoedig weer samen.

Hij kuste haar en het meisje verliet nu met haar begeleider het gebouw, waar ze zoo vreeselijk geleden had.

— Maar wat is er gebeurd? vroeg ze.

— Wij hebben Nieuwpoort veroverd... Nog wordt er gestreden, maar toch zijn we meester van de stad.

— O. ik gevoelde het in mijn cel, dat er iets gebeuren zou... Men kwam mij halen voor de pijniging en was zulk een rust over mij, zoo'n groot vertrouwen... Ik bezat de zekerheid, dat de verlossing komen zou. Ik meende echter dat dit door een spoedigen, een plotseligen dood zou zijn...

— Maar jonkvrouw...

— O, ik gaf niets meer om het leven hier beneden. Denk aan mijn toestand !

— Ja, die was vreeselijk...

— Maar nu laait mijn levenslust weer op... O, wat is me alles vreemd. Ik droom toch niet...

— Neen, neen, het is heerlijke werkelijkheid ! Gij zijt verlost... De macht uwer vervolgers is gebroken...

— Vader meester te Nieuwpoort...

— Het plan, om de stad te veroveren, is gelukt... ik moet er, wat mij betreft, bijvoegen, boven mijn verwachting. Maar ik bewonder uw vader.

— En werd Nieuwpoort dan ingenomen, om mij te bevrijden ?

— Ja en neen... Uw vader is begonnen met de uitvoering van een plan. Hij moest hier een of andere stad aantasten en hij heeft natuurlijk Nieuwpoort

uitgekozen, omdat hij u uit de klauwen van een zoogenaamd gerecht wilde halen. Maar ge zult dat alles vernemen.

Wouter van Dillen ging met Jacqueline door een afgelegen straat. Twee van Isegrims mannen begeleidden hen. Aan de ramen kwamen bewoners en ze vroegen angstig wat er gebeurde.

Ze vernamen nu gerucht.

— Spanjaarden, die ondereen vechten ! riep een der soldaten.

Hij deed dit uit list, om de burgers in huis te houden, want anders konden ze wellicht de bezetting helpen.

— Blijf binnen, voegde hij er bij, want de kerels zijn dronken en zouden u ook overlast kunnen aandoen...

Wouter bleef voor een kleine woning staan. Hij klopte aan.

— Moet ik hier zijn ? fluisterde Jacqueline.

— Neen, jonkvrouw... het is het huis mijner ouders... ik moet even een woord zeggen...

Een bovenraam werd geopend... Vader van Dillen vroeg, wie er was.

— Doe open ! antwoordde Wouter, meenend dat zijn stem wel herkend zou worden.

En dit bleek het geval, want verbaasd klonk het terug :

— Gij !... Ik kom.

En dadelijk daarop verscheen de oude heer aan de deur.

— Jonkvrouw, een oogenblik, zei Wouter.

Hij deed een schrede in de gang en drukte zijn vader de hand.

— Een waarschuwing, sprak hij zacht. Isegrim is meester van de stad...

— Wat... Dat geluid...

— Het is de geringe weerstand der Spanjaarden, die bedwongen wordt.

— En gij...

— Vader, ik heb u mijn gevoelens meegedeeld. Ik strijd met Isegrim...

Nu breng ik zijn dochter in veiligheid...

— Jacqueline...

— Ja, die men als heks behandelde... Vader, ik treed thans niet binnen. Ik wilde u alleen het nieuws melden... Gij hebt niets te vreezen. Ik mag geen stonde verliezen... Maar morgen keer ik terug. Groet moeder van mij... Binnen eenige uren bespreken wij alles...

En na den verbaasden mag nogmaals de hand gedrukt te hebben, voegde Wouter zich weer bij Jacqueline.

— Om mijnentwil zijt gij zoo haastig, zei deze.

— Jonkvrouw, ik ben krijgsman en moet mijn bevelen opvolgen. Deze luiden u uit de stad te brengen.

— Maar waarom ! Als Nieuwpoort ons is...

— Uw vader wil het zoo, en wij moeten doen, wat hij gebiedt. Gij, zoowel als ik. Laat me toe u dat te herinneren.

— Ge hebt gelijk, al deelde ik nu liever vaders gevaren, dan mij in veiligheid te stellen.

— 't Is een strijd van mannen...

— Meisjes en vrouwen hebben dikwijls de mannen geholpen.

— Ik ontken het niet. En ik weet, dat ge daartoe den moed bezit, maar thans niet de kracht. In deze oogenblikken steunt ge op uw gespannen zenu-

wen... Dat blijft niet duren... Ik bedenk in welk een vreeselijken toestand wij u aantreffen... Gij hebt grootelijks behoefte aan rust.

— 't Is waar... Maar thans gevoel ik me toch zoo sterk...

— Ik herhaal het, overspannen zenuwen...

— Zeg mij, jonker van Dillen, is mijnheer de Lowy al terug van Engeland?

Plots vroeg Jacqueline dit op gejaagden toon...

— Neen, nog niet...

— Hij toeft lang. Is hij toch gezond?

— Uw vader heeft heden nog tijding van hem ontvangen...

— Goede tijding?

— Ja, hij is welvarend..

— Goddank...

Die innige belangstelling voor de Lowy, die vroeger den Reiger bewoonde, wekte even wat jaloezie bij Wouter. Maar dadelijk schaamde hij zich, want hij bedacht, dat de beschermmer van het landgoed een bejaard man was.

Eens zag hij bij Jacqueline en haar vader een jong, knap persoon. Dien had hij benijd om zijn omgang met de jonkvrouw. Maar nadien zag hij hem niet meer. Hij durfde er nu toch niet naar te vragen...

Het was Wouter wonderlijk te moede. Op zijn arm leunde het meisje, dat hem van de eerste kennismaking af zoo beïnvloed had, niet door hekserij of noodlottige macht, maar door haar schoonheid en edel voorkomen. Om haar had hij geleden..., was hij feitelijk een banneling, een uit de samenleving gestootene. Om haar niet te verraden, trotseerde hij het gerecht en zijn pijnbank...

Weer was hij Jacqueline's beschermmer...

Agneta van Ramsdijk, die hem hoonde en voor moordenaar verweet, scheen nu heel ver van hem...

— Van mij mag Agneta terug keeren naar haar vrekkingen oom, dacht van Dillen. En wil zij den Veurnschen schurk huwen, wel, ze doet het dan maar!

Hij zou de liefde van Jacqueline winnen... Deze gedachte deed soms zijn hart bonsen.

De jonge lieden bereikten de poort, waar een sterke wacht van Isegrim's mannen stond. Ook burgers, die reeds de vlucht wilden nemen, hadden er zich opgehoopt. Ze werden door 't krijgsvolk hoffelijk behandeld, maar toch ter zijde in groep gehouden ...

Een der soldaten scheen van Dillen en Jacqueline te verwachten. Toen deze naderden, ging hij dadelijk op hen af.

— Verlossing? vroeg hij.

— Gelukt, antwoordde Wouter.

Het was het wachtwoord.

— Wilt ge me volgen, hernam de krijgsman.

Hij ging hun voor door de poort. De soldaten groetten eerbiedig... Ze wisten, dat de dochter van hun aanvoerder bevrijd was en verheugden er zich oprecht over.

Buiten de poort wachtte een koets. Het was die, waarin van Rooze de

stad verlaten had, om zich naar de plaats der ontmoeting met den zoogenaamden geest te begeven.

— Nu zal het reizen gemakkelijker gaan, sprak van Dillen. Uw vader gevoelde zich zeker van de overwinning en heeft de beste maatregelen genomen.

— Ik zal toch spoedig mijn vader terug zien ?

— Zeker ! Morgen reeds, denk ik. Onze aanvoerder moet nu te Nieuwpoort alles regelen.

Het rijtuig vertrok dadelijk. Het reed langzaam. Krijgsvolk begeleidde het.

— Waarheen gaan we nu eigenlijk ? vroeg Jacqueline.

— Naar het kasteel van een vriend uws vaders, iemand die geheel met ons is. De afstand is niet groot. Ge zult weldra heerlijk kunnen rusten.

— Eerst bidden en God en Onze Lieve Vrouwe bedanken voor deze bevrijding. O, alles is me zoo wonderlijk !

— En toch geen droom. Maar ge zult nu voortaan niet roekeloos meer handelen, niet waar ?

— Ik hield mijn belofte...

— Ik weet het ! Gij wildet jonkvrouw Prijcke verlossen... Maar had ik die gevolgen kunnen voorzien, 'k zou uwe belofte niet aanvaard hebben.

— 't Was de drang van mijn hart. Niemand moet voor mij lijden... Ik heb vernomen in de gevangenis, dat een jonkvrouw van Ramsdijk nu voor mij als gijzelaarster zit.

— Ze zal morgen naar huis weer keeren.

— O, ja... Ik begrijp vaders bezorgdheid, maar nog eens, voor mij mag geen onschuldige lijden.

— Gij zijt nu zelf buiten alle gevaar...

Even zwegen ze.

— Jonker van Dillen, hernam Jacqueline toen, hadden wij elkaar maar nooit ontmoet ! Ik zeg dit natuurlijk ter wille van u, want wij hebben veel hulp van u genoten. Gij echter hebt zeer door ons geleden.

— O, voor u ben ik bereid alles nog eens te doorstaan ! riep Wouter met vuur. En ik heb vandaag meegestreden, uit liefde voor Vlaanderen zeker ook, maar even sterk om u uit de handen der beulen te halen.

— Hoe zullen wij het u ooit vergelden ? Van u ontving ik het briefje, dat me aanried tijd te winnen... O, het gaf me zoo veel hoop !

— En ons plan is gelukt... Ge kunt niet begrijpen, wat ik nu gevoel, jonkvrouw.

— Maar uw toestand ?

— Mijn ouders hebben weer alle vertrouwen in mij en dat is me genoeg ! We weten nu, wat vriendschap beteekent... Ik maak echter een uitzondering voor jonker Adelbert van Loo, den zoon van den Winoxbergschen schout. Hij is niet als zijn vader, die u gevangen nam. Adelbert van Loo doet alle moeite, om mijn onschuld te bewijzen.

— En jonkvrouw van Ramsdijk heeft u ook verloochend ? vroeg Jacqueline: Ik weet, dat zij uw verloofde zou worden. Ik heb dat vernomen.

— Zij heeft ruw den vriendschapsband verbroken.

— Maar ze zal nu de waarheid hooren...

— O, ik ben los van haar, hernam Wouter. En het valt me, na dergelijke behandeling niet moeilijk haar te vergeten. Zij kan nu Pol van Rooze kiezen...

Vlug begon hij weer over den aanval van Nieuwpoort, als wilde hij Jacqueline den duidelijken indruk geven, dat hij onverschillig was geworden voor Agneta van Ramsdijk.

Zoo spraken ze tot de koets stil hield voor een kasteel, dat nabij de duinen stond.

— Hier zijn we er, sprak van Dillen. Nu kunt ge rust nemen. En ge moogt u geheel veilig gevoelen.

Een soldaat opende het portier en zei eerbiedig :

— We zijn ter bestemming, heer.

Wouter hielp de jonkvrouw uitstappen. Hij bood haar den arm en leidde haar over de brug. Onder de ingangspoort stond een man met een lantaarn.

— Verlossing ? zoo stelde hij ook het wachtwoord.

— Gelukt, antwoordde van Dillen.

— Gelief mij te volgen, klonk het terug.

En het drietal schreed nu over de binnenplaats... De dienaar opende de deur in het hoofdgebouw. Jacqueline trad in een vestibule, waar een licht brandde.

— Jonkvrouw, Gods naam zij geprezen ! Gij zijt daar...

Zoo riep Kathelijne uit, de trouwe oude, die hier haar meesteres verwachtte en weenend omhelsde... Het was een ontroerende begroeting...

En daarna zei van Dillen :

— Jonkvrouw, ik keer terug naar de stad...

Ze stak hem de hand toe.

— Hoe zal ik u ooit mijn dankbaarheid kunnen toonen, sprak Jacqueline bewogen...

— Ik ben zoo gelukkig als gij en uw vader... 'k Hoop u spoedig weder te zien. Neem nu rust... de overspanning blijft niet duren, vermaande Wouter.

— Gij zult vader zien ?

— Ja... jonkvrouw !

— O, dring bij hem aan, mij zoo vlug mogelijk te bezoeken. Ik heb hem slechts enkele stonden ontmoet.

— Uw vader verlangt natuurlijk even innig naar u... Ik ben overtuigd, dat hij u morgen bij uw ontwaken al begroet... Tot wederziens...

Eerbiedig kuste Wouter haar de hand... Uit een kamer trad nu een monnik te voorschijn, en van Dillen herkende hem dadelijk. 't Was vader Aleppo, die nog te Nieuwpoort gewoond had. Wouter bezorgde hem eens een briefje...

De geestelijke betoonde ook groote vreugde over Jacqueline's bevrijding. Dan deed hij van Dillen uitgeleide.

— Dus is alles te Nieuwpoort wel vergaan ? vroeg hij.

— Wij zijn meester in de stad. Ik ken overigens weinig bijzonderheden, want ik had de eervolle taak de jonkvrouw herwaarts te leiden. Zij is nu veilig...

— Ja... Jonker, gij hebt uw taak trouw volbracht, hernam de monnik. Laat nu geen andere gevoelens in uw hart sluipen...

— Wat bedoelt ge ?

— Bespaar u teleurstelling en denk nooit aan Jacqueline, dan slechts in gewone vriendschap... Ik wensch u goede reis en Gods zegen...

Vader Aleppo keerde zich plots om en verdween in het duister.

— Waarmee bemoeit hij zich? mompelde Wouter.

Maar dadelijk werd hij somber... Ook Isegrim had hem in dien zin gewaarschuwd. Achtten zij Jacqueline dan te hoog voor hem, een burgers-zoon?...

— Waarom koos Isegrim mij dan uit tot beschermer? zei Wouter bij zich zelf. Wie is Jacqueline eigenlijk? Ik heb haar ondanks alles lief. En wat zou ons dan in den weg kunnen staan?

Hij nam weer plaats in de koets, die terug reed naar Nieuwpoort. Van Dillen zat in mijmeringen verdiept.

DE LIST.

De lezer herinnert zich, hoe Isegrim met zijn mannen de koets van Pol van Rooze omringd had en den schout en diens dienaren liet wegvoeren.

Julietta's bevel aan van Rooze op den eenzamen weg bij den Reiger te komen was een list, samen met een wraakplan der sluwe Spaansche.

Isegrim liet ook den voerman van het rijtuig in verzekerde bewaring brengen, na den man volkomen gerust gesteld te hebben omtrent zijn lot. Een ander kroop op den bok. Soldaten omringden de koets en deze reed na eenigen tijd terug naar de stad.

Nabij de vesten, goed verscholen, lag een sterke bende in hinderlaag. De koets schokte over de bruggen en kwam onder de poort.

— De schout van Nieuwpoort! riep nu de nieuwe voerman.

— In orde! klonk het antwoord.

Maar het rijtuig verwijlde eenigen tijd binnen het poortgewelf. De soldaten drongen de wacht binnen en overrompelden de Spanjaarden. De verdoken bende rukte nu ook aan en vond een open poort. Vlug snelde ze binnen. Een andere afdeeling welke wat verder op den weg wachtte, stormde insgelijks nader.

Het verzet aan de poort werd in enkele oogenblikken gebroken. Twee Spanjaarden waren gedood en de anderen gaven zich gewillig over. Niemand kon alarm slaan.

Het plan was goed opgesteld. De binnengedrongen afdeelingen splitsten zich in verscheidene groepen, die elk wisten, welke richting ze te nemen en welke taak ze te vervullen hadden. Lieden met de stad uitstekend bekend, wezen hun den weg.

Isegrim liep met zijn afdeeling naar de gevangenis en we weten, hoe hij Jacqueline verlost.

Laurens zou den kommandant gevangen nemen en bestookte zijn kwartier. De bevelhebber had gerucht vernomen en snelde naar buiten, maar liep recht in de armen der aanvallers. Hij werd dadelijk overrompeld. Een groep bezette het lokaal der burgerwacht, en aan den ingang der straten stonden patroeljes, om de inwoners te beletten zich te verzamelen.

De sterkste afdeeling tastte het garnizoen aan. Daar was de strijd vrij

hevig, maar de Spanjaarden hadden geen aanvoerders of leiders en moesten zich, nadat er een aantal dooden en gekwetsten gevallen was, overgeven. De wapens werden in beslag genomen en de bezetting bij gedeelten afzonderlijk gevangen gezet. Ook het stadsbestuur was aangehouden. Het kon geen beroep doen op de burgerij.

Zonder veel bloedverlies had Isegrim Nieuwpoort gewonnen. De hoofdman voelde een zwaren druk van zijn hart verwijderd. Jacqueline was bevrijd, en opgewekt trof hij thans verdere schikkingen.

Hij vestigde zich op het stadhuis en richtte dadelijk een bestuur in. Zijn vertrouwdste en verstandigste medewerkers kregen elk hun taak. Bodden werden uitgezonden. Ze moesten te Brugge, Gent, Mechelen, Brussel en Antwerpen het bericht verspreiden, dat de Spanjaarden uit Vlaanderens Westhoek verdreven werden. En natuurlijk zouden ze alles zeer overdrijven.

Veurne, Nieuwpoort, Dixmuiden, Duinkerke, Ieper uit de macht der Spanjaarden bevrijd. De gansche bevolking tegen Spanje in opstand. De Hollanders te Nieuwpoort en Duinkerke geland. Oostende zonder verdediging.

Aldus luidde hun opdracht en deze tijding moest dan natuurlijk de aandacht van Antwerpen afleiden, waar Maurits van Nassau den hoofdaanval kon doen.

De bodden vertrokken te paard. In dien nacht nog liet Isegrim groepen ongewapende Spanjaarden naar den kelder der abdij brengen en naar enkele kasteelen, en hen daar opsluiten, teneinde aldus het garnizoen van Nieuwpoort te verzwakken. Ambtenaren en invloedrijke Spaanschgezinde burgers, uit hun woning gehaald, kregen een hoofsche behandeling, maar tevens toch een strenge bewaking, opdat ze niet met het volk in aanraking komen en dit tot verweer aanmanen zouden. De veste werd aldus verlamd.

Nieuwpoort was reeds geheel bedwongen, toen Wouter van Dillen er terugkeerde. De jonker begaf zich naar het stadhuis.

— Is Jacqueline veilig ginder? vroeg Isegrim haastig.

In korte woorden vertelde Wouter, hoe de reis zonder buitengewone ontmoetingen verlopen was. De hoofdman dankte hem hartelijk voor zijn hulp. De jonker dacht weer aan de geheimzinnige waarschuwing van vader Aleppo en de vraag lag hem op de lippen, wat er dan wel kon zijn tusschen hem en Jacqueline. Hij begreep echter, dat het nu geen oogenblik was, om zulk een kwestie te behandelen.

— Welke taak draagt ge me verder op? vroeg van Dillen.

— Wel, de Duinenburg moet een onzer steunpunten blijven. Ik benoem u tot bevelhebber daar.

— Ik dank u voor uw groot vertrouwen en aanvaard met vreugde, antwoordde van Dillen.

Hij was zeer blij verrast door dit besluit, want de « Duinenburg » was het slot, waar hij zoo pas Jacqueline in veiligheid had gebracht. Hij zou dus nogmaals de beschermer der jonkvrouw zijn.

— Agneta van Ramsdijk is nu geen gijzelaarster meer, hernam Isegrim. Zoo ge wilt, kunt ge haar naar den « Duinenburg » voeren.

— Neen, ik breng haar bij bij baron van Ramsdijk terug. Pol van Rooze is toch gevangen.

— Maar hij wordt vrij gelaten...

— Zult gij dat doen, heer? Al moet ik u blindelings gehoorzamen, en mag ik dus uw daden niet bespreken, toch zult ge mijn verwondering over zulk een besluit begrijpen!

— Het is een der voorwaarden van de overeenkomst met de Spaansche vrouw. Doch wees gerust... groote onthullingen staan voor de deur... uw onschuld wordt bewezen...

— Hoe dan?

— Verdraag nog een korte poos mijn geheimzinnigheid... Van Rooze zal met Agneta van Ramsdijk niet huwen...

— Gij prikkelt zeer mijn nieuwsgierigheid...

— Bedwing ze nog een wijle... Er zullen voor het volk geweldige verrassingen zijn. Dus gij vergezelt me morgen vroeg naar den kelder en dan naar den « Duinenburg ».

— Gaarne... De jonkvrouw uw dochter heeft zeer aangedrongen, dat gij haar spoedig zoudt bezoeken.

— Morgen... Ik mocht haar nu niet vergezellen, maar ge kunt u indenken, hoe zeer ik ook verlang haar te spreken... O, toen ik haar aan die koorde zag!...

De tranen sprongen den vader weer in de oogen...

— Dat blijft me altijd een visioen, hernam hij. En 't eerst wat ze deed, was genade vragen voor haar beul.

— Ja, welk een zielenadel!...

— Wouter, neem nu ook wat rust...

— Ik zal mij tot morgen vroeg bij mijn ouders begeven, zoo gij tenminste mijn diensten niet behoeft.

— Niet voor morgen...

— Hoe laat wenscht ge dat ik hier ben?

— Te zeven uur... Ik moet thans allerlei berichten inwinnen. Ik geloof wel niet, dat er in de eerste dagen krijgsvolk op ons afgezonden zal worden... Veurne is het grootste deel van zijn bezetting kwijt; te Duinkerke zal de gouverneur, die op de woorden van een vagebond de Moeren onder water zette, nu in doodsangst verkeer en vreezen, dat de Hollanders zijn veste beloeven, te meer daar onze vrienden op zee een paar Duinkerker visschersschuiten gekaapt hebben. Oostende heeft insglijks krijgsvolk naar Spinola moeten zenden. Door strooptochten onder muren van Ieper en bij Roeselare zal de verwarring bij den vijand nog stijgen en hij zal meenen, dat ginds ook het oproer woedt. Verder strooien eenige boden in 't land van Aalst uit, dat een troep soldaten tegen Gent oprukt. Kortom, de regeering zal niet weten, wat ze gelooven en waar ze 't eerst versterking zenden moet; en intusschen zitten wij hier gerust en kan Maurits van Nassau op Antwerpen aanrukken.

— Uw maatregelen zijn voortreffelijk genomen...

— O, niet nutteloos heb ik gedurende langen tijd dit alles voorbereid. Zoodus, jonker van Dillen, hoop en vertrouwen. Kunnen we Antwerpen krijgen, dan blijft de bevrijding van Vlaanderen en Brabant geen hersenschim meer.

Issegim stak Wouter de hand toe. Met een zonderling gevoel stapte

de jongeling door de straten zijner geboortestad. Hij ging nu vrij, hij was geen vervolgte meer...

Hij begaf zich naar de ouderlijke woning. Hij moest op zijn geklop niet lang wachten, want zijn ouders en Livina konden niet meer slapen en zaten in de huiskamer in spanning te wachten naar nadere berichten...

Wouter omhelsde zijn moeder en zuster. Dan keek hij zijn vader aan en zei :

— Wellicht kunt ge mijn handelwijze niet goedkeuren. Ik ben nu daadwerkelijk de bondgenoot van Isegrim, die geen roover is, maar een Vlaamsch edelman, welke hier den strijd voert tegen de Spaansche bezetting.

— Toen de regeering ons gebod hem op te sporen, noemde ze hem een samenzweerder, doch, dat hij tot zulke daden bekwaam was, moeten ze te Brussel toch niet vermoed hebben. En is onze stad nu waarlijk in zijn macht?

— Ja, door list en moed, door volharding en durf!

Zonder van de Spaansche vrouw te gewagen, vertelde Wouter, hoe Isegrim bij verrassing een der posten overrompeld had. Hij sprak van de stelselmatische bezetting der stad, van Jacqueline's bevrijding, doch mocht niets uitlaten over den beraamden aanslag op Antwerpen.

— Maar Isegrim kan zonder hulp de stad niet houden, beweerde van Dillen.

— Ik ben niet in alle geheimen, antwoordde Wouter, maar zeker heeft hij nog allerlei verrassingen. En hij werkt natuurlijk in verstandhouding met Holland, en zelfs met uitgeweken Vlamingen in Engeland. Maar, vader, laat ons eens even over onze eigen aangelegenheden spreken. Allereerst betuig ik u nogmaals dat ik handel uit overtuiging. Ik zou het, ook zonder al mijn avonturen, op den duur toch niet uitgehouden hebben onder de Spaansche meesters. Ik ben te lang in Engeland geweest en heb onder een vrij volk verkeerd. En Spanje heeft ons hier ketens gesmeed.

— Ik leer het thans ook meer en meer inzien, bekende de voormalige schout. Wij waren zoodanig aan de bezetting gewoon, dat we gewillig in 't gareel liepen, alsof het aldus behoorde. Maar gij hebt me de oogen geopend. Ik kan nog niet geheel uw zienswijze bijtreden, doch ik voel reeds sympathie voor uw hoofdman en zijn onderneming.

— O, dat verheugt me, vader, en ge maakt het mij gemakkelijk, om een voorstel te doen.

— Laat eens hooren!

— Ik ben bevelhebber van een slot geworden, van Duinenburg.

— En waar is baron van Vloeren, de bewoner, dan? vroeg van Dillen, die den edelman van het genoemde kasteel goed kende.

— Op Duinenburg. Hij is een bondgenoot.

— Hij ook?

— O, en nog vele anderen. Maar baron van Vloeren is oud en gebrekkig. Duinenburg is een onzer steunpunten en staat van morgen af onder mijn kommando. Nu zou ik willen, dat gij allen u daar met mij vestigdet. Gelukt de opstand, dan keeren wij naar Nieuwpoort terug en wordt gij weer schout. Mislukt alles, dan wijken we samen uit naar Engeland, waar ik in den handel voor u allen het brood kan verdienen. Want, vader, moest gij hier blijven,

en u geheel onzijdig houden, dan nog zouden de Spanjaarden en hun vleiers wraak nemen op u, werden ze weer meester.

— O, gewis !

— Wij moeten doen, wat Wouter zegt, meende mevrouw van Dillen. Indien de toestand te Nieuwpoort weer werd als voor deze inneming, zou ik toch de stad willen verlaten. Vooreerst hebben we er geen inkomsten en dan gescheiden leven van Wouter en voor u moeten vreezen...

— Ik behoef me niet lang te bezinnen, sprak vader van Dillen. Er is inderdaad geen andere uitweg dan Wouter ons wijst.

— Eigenlijk heb ik u in al dezen last gebracht, hernam de zoon.

— 't Is alles wonderlijk toegegaan, maar gij handeltet volgens uw geweten, en dus kan ik u niet berispen, zei de vader... Wij gaan morgen mee naar Duinenburg.

— En hoe is uw oordeel, Livina? vroeg Wouter.

— Meegaan...

— Mag ik openhartig spreken?

— Natuurlijk...

— Vader en moeder weten nu toch ook, dat Adelbert van Loo om u dikwijls hier komt...

Het meisje bloosde.

— Maar Adelbert zal zich vast en zeker aan onze zijde scharen ! voorspelde haar broeder. Hij moet geestdriftig worden voor ons plan, als hij alles verneemt. En dan nog iets... Ook het volk zal anders denken over Isegrim. Er wachten nog groote verrassingen. Zoo zal mijn onschuld bewezen worden...

— Is het waar? riep moeder van Dillen uit.

— Isegrim heeft het mij stellig beloofd. Pol van Rooze bevindt zich in zijn handen. De hoofdman weet meer dan hij nu zeggen wil. Het volk moet aldus zien, hoe het bedrogen werd door de Spanjaarden, die het een schurk opdrongen tot schout. En dan heeft de onderwaterzetting der Moeren ook veel kwaad bloed gezet.

Er was nog veel te vertellen. Wouter dacht aan geen rust. Te zeven uur ging hij heen, belovend in den loop van den dag het gezin af te halen.

't Was rustig in de stad. De burgers hielden zich voorzichtig binnen. Wouter kwam op het stadhuis.

— Ha, goed op tijd ! zoo verwelkomde Isegrim hem. Maar ik geloof niet, dat ge rust genomen hebt.

Van Dillen deelde nu alles mee, wat hij met zijn ouders besproken en wat ze daarna besloten hadden.

— Uitmuntend ! zei Isegrim... Ja, breng uw familie naar Duinenburg. Daar zal ze veilig zijn... Ik heb ook nog wat nieuws.... Na uw vertrek kreeg ik nog een plannetje; dat meehelpen zal om verwarring bij de Spanjaarden te zaaien. Om van Rooze te ontmaskeren, heb ik den drolligen schout van 't stedeke Loo noodig... vriend Benedictus. Laurens is er om, maar tevens zullen we Loo bezetten. Dan hebben we zoogenaamd nog een stad veroverd. Loo... dat klinkt goed, want de stad is de sleutel van de Ieperleestelling, en, al is dit in deze omstandigheden voor ons van weinig belang, toch zal het te Brussel den indruk wekken, dat we een flink strategisch ontwerp uitwerken.

Laten we ons nu eerst naar onzen abdijkerder begeven, naar Agneta van Ramsdijk... en van Rooze, want die schelm zit daar ook... Van daar begeef ik mij naar Duinenburg en gij kunt Agneta naar haar woning geleiden en vervolgens uw ouders afhalen. Ik kan me gerust eenige uren uit Nieuwpoort verwijderen, want de berichten bewijzen, dat we vooreerst geen aanval te verwachten hebben. De Spanjaarden zijn het hoofd kwijt....

Twee paarden werden voorgebracht en wat later reed een kleine, doch wel bewapende bende door de straten van Nieuwpoort...

Livina hoorde het hoefgetrappel. Ze zat op haar zolderkamer. Ze keek de kleeën na, die ze meenemen moest naar Duinenburg. Haastig stond ze op en opende het raampje... Ze zag haar broer... Deze wuifde haar toe... en deed een teeken, dat hij spoedig weerkeeren zou...

En een wensch kwam bij Livina op... Reed ook Adelbert van Loo in het gevolg van Isegrim! Maar ze hoopte, dat het wel gebeuren zou...

Voor Livina wachtte nog een andere verrassing. Wat later werd geklopt. Jan Borgelia stond daar... Nu kwam hij echter geen gedicht voorlezen. Hij zag bleek van angst.

— Wat verlangt gij nog van ons? vroeg Livina op norschen toon.

— U spreken...

— Zeg het hier maar... Gij zijt immers te hoog, om ons huisje binnen te treden. Het verwondert me zelfs, dat gij me nog herkent... Als ik u ontmoette, was ik toch een vreemde voor u...

— Ge vergist u, Livina...

— Ik heet jonkvrouw van Dillen... Maar wat hebt ge nu te vertellen...

— Ik zag uw broeder naast den hoofdman, die Nieuwpoort veroverd heeft... Men heeft mijn vader aangehouden... En ik vrees, dat men ook mij gevangen zal zetten, ofschoon ik in mijn hart altijd de Spanjaarden geminacht heb... Daar jaren vriendschap ons verbinden, vraag ik nu uw voorspraak...

— Lafaard! riep Livina hem toe en ze wierp de deur voor Borgelia dicht...

Ze keerde naar boven terug, om het allernoodigste voor de verhuizing in te pakken. Ze verachtte thans den jonker nog meer, die haar vroeger vleide, doch na het gebeurde met Wouter, de geheele familie den rug toewendde...

Dan gedroeg Adelbert zich anders... O, indien hij nu ook maar de zijde van Isegrim koos!

Nieuwpoort was dus onder een geheel nieuw bestuur ontwaakt. En toen de bewoners eindelijk op straat kwamen, lazen ze de proclamatie van Isegrim, de bekendmaking, dat de stad op de Spanjaarden veroverd, de burgerij van 't juk bevrijd was en van de wisseling voordeel ondervinden zou.

Sommigen betuigden dadelijk hun vreugde. De meesten echter namen een afwachtende houding aan...

IN VRIJHEID.

Agneta van Ramsdijk wist niets van al 't voorgevallene. Ze was opgestaan en lang knielde ze in gebed neer. Dit was nu haar eenige troost...

Er werd geklopt.

— Binnen ! riep ze.

Daar zag ze Wouter van Dillen.

— Blijf buiten ! gebod Agneta, dadelijk verontwaardigd over dit bezoek.

— Maak u gereed... Ik voer u terug naar baron van Ramsdijk, sprak de jonker op koelen toon.

Zijn gelaat teekende onverschilligheid.

— Bedriegt ge me weer ? hernam Agneta.

— Ik verbied u, mij zoo toe te spreken ! Ge hebt me nu genoeg gehoord. Jacqueline is bevrijd... en Isegrim laat u dus ook gaan. Hij geeft u aan mij over... en ik voldoen aan uw wensch. Ge hebt immers Pol van Rooze gekozen... Wanneer kunt gij gereed zijn ?

Verbaasd keek Agneta den jonker aan. Dezes houding verraste haar.

— Het is dus ernst, stamelde ze.

— Ik heb altijd in ernst gesproken en gehandeld... Wanneer kunt gij gereed zijn...

— O, in enkele oogenblikken...

— Goed. Ik wacht u hiernaast... Het is nutteloos, dat wij verder spreken en ge zult slechts nog een zeer korten tijd het gezelschap van een moordenaar moeten dulden... Het is mij voortaan onverschillig, hoe ge me beoordeelt... Mijn geweten is zeer gerust...

Wouter trok zich terug. Agneta gevoelde geen vreugde, al mocht ze haar kerker verlaten... Van Dillen gedroeg zich nu, zooals ze 't van hem geeischt had, juist alsof hij een vreemde was. En toch kwetste dit haar hart. Zou Wouter dan geheel onschuldig en van Rooze een bedrieger zijn ?

Agneta pakte haar weinige bezittingen in. Ze sloeg haar mantel om. Ze was reeds klaar. Nochtans wachtte ze even... Zoo veel gedachten bestormden haar... Wat was er gebeurd ? Welke tijdingen zou ze daar buiten vernemen ?

Ze wist niet, dat dicht bij haar Pol van Rooze op een bussel stroo in de somberste wanhoop nederlag.

Eindelijk opende ze de deur.

— Vaardig ? vroeg Wouter, die in het nevenvertrek haar verbeidde.

— Ja...

— Gelief me te volgen... Spoedig zult ge bij uw oom zijn !...

— Maar wat is er dan voorgevallen ?

— Gij gelooft me immers toch niet ! Alleen Pol van Rooze bezat uw vertrouwen. Diens gekonkel hebt ge steeds voor waarheid aangenomen. Laat ons geen tijd verliezen... ik heb nog veel te doen...

Wouter was niet meer de nederige, de minnendé, die haar van zijn onschuld wilde overtuigen. Hij hield zich als de meester. Hij ging haar voor door lange gangen. En plots stond Agneta buiten. Ze knipte met de oogen, het daglicht verblindde haar. Dadelijk toch wendde ze er aan.

— Ik heb maar één paard, hernam Wouter. Gij zult vóór mij moeten zitten. We dienen de reis zoo vlug mogelijk te doen. Lang echter zult ge mijn gezelschap niet meer moeten dulden. Daar is een riem om u vast te houden en dus zullen de met bloed bevlekte handen u niet aanraken... Om dit te vermijden helpt deze krijgsman u opstijgen.

Een soldaat hielp Agneta op het paard. De jonkvrouw had wel kunnen

weenen. 't Was of Wouter haar op 't harte bonsde. Dien indruk maakten zijn woorden op haar.

De tocht ving aan. Jonker van Dillen zweeg. Voor hem reden twee wel bewapende mannen als geleide. Agneta sprak evenmin een woord. Toch had ze vragen willen stellen, maar ze durfde niet.

De paarden draafden snel. De weg lag zeer eenzaam... Hier en daar aan een hoeve keek men geheimzinnig door het raam, maar niemand scheen zich buiten te wagen...

't Duurde niet lang, of men ontwaarde het landgoed van baron van Ramsdijk. De voorrijders galoppeerden door het park en stegen aan de woning af. Dadelijk was ook Wouter daar met Agneta. Een soldaat hielp haar weer, terwijl van Dillen den klopper liet vallen. Maar men deed niet open.

— Gij schijnt niet zeer welkom te zijn, sprak Wouter, en luider nog bonsde hij op de deur.

Zeker had Fien, de meid, haar meesteres gezien, want thans verscheen ze...

— O, jonkvrouw, gij zijt het! riep ze verrast. Uw oom is van angst weggekropen...

Wouter maakte een buiging, doch zei niets meer... Vlug sprong hij in 't zadel. De soldaten deden hetzelfde en het drietal rende heen. Agneta keek van Dillen na. Tranen befloersten haar den blik.

— Wat doet ge vreemd, hernam Fien... Kom binnen! Of zoudt ge liever met jonker van Dillen mee gaan?

— Wat is er dan toch gebeurd?

— De Spanjaarden zijn verjaagd. Isegrim is meester te Nieuwpoort. Zoo hebben we gehoord. Maar uw vrijer... neem me niet kwalijk, dat ik zoo spreek... is een schoone jongen. Hij liet ons niets weten. Nooit vertoonde hij zich meer. Gelukkig hebben we toch een beschermer. Karel, de knecht van jonker van Rooze, is hier...

— En waar is jonker van Rooze zelf?

— Die zal wel gevangen genomen zijn... Maar kom nu toch in huis! herhaalde de meid.

Agneta trad binnen... Ze wankelde... Het was haar zoo vreemd te moede. Ja, ze had Wouter wel willen terug roepen, om hem uitleg te vragen... Haar wantrouwen jegens hem scheen weg. Ze gevoelde plots, dat van Dillen eerlijk was... Ze kreeg vrees voor van Rooze.

Maar Wouter had haar met minachting bejegend... Hoffelijk wel, doch uiterst koel, was zij door hem naar huis geleid. En dadelijk vertrok hij.

— Wat doet ge toch vreemd! hernam Fien. Zijt ge dan niet blijde... Van Rooze zal zich wel uit den slag trekken.

— Waar is oom?

— Moet ge dat vragen? Hij is weggekropen bij zijn goud... juist alsof hij het kan verdedigen, als de Geuzen komen. Nu weten we het, die Isegrim is een Geus. En uw van Rooze keek niet meer naar ons om. Gelukkig, dat Karel zich moediger toont. Ha, daar is hij juist.

Van Rooze's knecht, die bij het geklop doodsbenauwd in den kelder gekropen was, maar zich nu weer wat rustiger gevoelde, kwam te voorschijn

— Mijn Hemel, de jonkvrouw! riep hij uit. Wat geluk u te zien...

Hij maakte een deftige buiging.

— Waar is jonker van Rooze ? vroeg Agneta.

— In handen van den vijand, vrees ik.

— Weet ge het dan niet zeker ? Hebt gij uw meester aan zijn lot overgelaten ?

— De jonkvrouw kent mijn moed en trouw toch wel beter, om zoo iets te veronderstellen. Gisteravond kreeg ik van den jonker bevel, om zijn vader en zuster te bedienen, die te Nieuwpoort vertoefden. Hij zelf wilde een patroelje doen. Zeker had hij verdachte berichten vernomen. Hij toonde dus grooten moed en verliet met zijn dienaren de stad. Natuurlijk zou ik hem gaarne vergezeld hebben. Altijd had ik mijn leven veil voor hem. En dat is nog zoo. Deze onzekerheid vervult me met hevige droefheid. Ik smeekte gisteravond te mogen meegaan, zoo loog de schelm. Maar de jonker vertrouwde mij zijn vader en zuster toe. Ik moest gehoorzamen en dus blijven. Mijn meester was geen uur weg of de Geuzen stormden de stad binnen. 't Is me nog onbegrijpelijk. Wie zou nu vermoeden, dat er zulke kerels in den omtrek zaten ? En op eens zijn ze meester van Nieuwpoort. Ge kunt denken, hoe wij ontstelden. Baron van Rooze, Pols vader, zond me op nader nieuws uit. Vrees ken ik niet, al zeg ik 't zelf, en ik waagde me op straat. Tijdens mijn afwezigheid nam Isegrim den baron en zijn dochter gevangen, ik vernam dit op straat. Ware ik thuis geweest, 'k zou hen desnoods met mijn leven verdedigd hebben. Isegrim sloot hen bij andere aangehouden burgers op. De rooverbaas moet dus wel goede spionnen in dienst hebben. Ik kon niets meer doen. Over een mij bekend vervallen punt der vesten, sloop ik buiten Nieuwpoort, op zoek naar mijn meester. Ik vond geen spoor van hem. En toen dacht ik toch in zijn geest te handelen, indien ik mij naar deze woning begaf, om uw oom te beschermen... Dat is alles, wat ik weet, jonkvrouw. En ik beu verheugd, u weer in vrijheid te zien... Wie heeft u verlost, als ik het vragen mag.

— De heks is immers vrij, zei Agneta. Daarom liet men ook mij gaan... Ik was haar borg.

— En die valschaard van Dillen bracht de jonkvrouw terug, sprak Fien. Hij doet dus met Isegrim mee.

— Dat weten wij al lang, maar het verwonderde me, dat hij de jonkvrouw niet gevangen hield...

Dat was ook voor Agneta onbegrijpelijk... en thans leek het haar zelfs een teleurstelling.

— Ik moet eerst wat tot mij zelve komen, hernam ze. Fien, zeg aan oom, dat ik op mijn kamer ben.

Ze ging de trap op. De meid en Karel bleven alleen. De kerel grijsde.

— We zitten nu hier met overal in 't ronde de kerels van dien vervloekten Isegrim, zei hij. Hoe alles toch in eens kan veranderen. Ja, we verkeeren in een raren toestand. En fluisterend vervolgde van Rooze's knecht :

— Ik ware liever ver van hier... Misschien wordt dit huis eenige dagen gespaard door den invloed van Wouter van Dillen, doch ten slotte komt Isegrim toch om het goud van uw meester... Onze plannen zijn deerlijk in de war. We zullen geen tijd hebben om u aan den oude te koppelen. En Agneta zou het verhinderen. Haar had ik wel in 't minst van al terug verwacht... en toch is ze er !

— 't Is waar...

— Daarom heb ik mijn plan veranderd... Ik geef den moed niet op.

— Hoe dan ?

— We moeten snel handelen, zonder aarzelen of vrees en bij van Ramsdijks goud Isegrim voor zijn. Bij dage kunnen we ons niet uit de voeten maken. Die leelijke gasten van den vrijbouter zullen natuurlijk den omtrek doorkruisen. En ik heb geen zin mijn meester zóó trouw te blijven, om bij hem op 't stroo van een hol te gaan liggen. Vanavond nemen we van uw baas zooveel goud als we samen dragen kunnen. Is het noodig, dan vermoord ik den vrek in zijn kelder. En we gaan er stillekens van door en zijn rijke lieden.

Fien zag bleek.

— Durft ge niet ? vroeg Karel.

— Maar een moord doen, stamelde ze. Dat is toch zoo wreed, Karel... Een moord...

— Als hij onwillig is. En moest ge met hem getrouwd zijn, zouden we hem dan ook niet uit de wereld geholpen hebben ? In eens of langzaam, is dat niet 't zelfde ? Ik heb mijn leven te lief, om het in handen van Isegrim te laten ? En arm rond zwerven, als ik rijk kan zijn, neen, zoo dwaas ben ik ook niet. Doet ge mee ?

— En de jonkvrouw ?

— Die sluiten we op haar kamer ! Zij zal ons geen last aandoen. Agneta tel ik niet mee. Wij laten haar ongemoeid.

— En moet ze hier alleen blijven bij het lijk van haar oom ? vroeg Fien huiverend.

— Zoudt ge dan liever hebben, dat ik haar mee nam als mijn liefje, of mijn vrouwtje in plaats van u ?

De schavuit lachte en sloeg Fien den arm om den hals en fleemde :

— Wel, mijn schatje, zijt ge nog zoo bevreesd ? Laat alles aan mij over ! En we zeilen dan samen uit. Zou de jonkvrouw zich om u bekommeren ? Wat geeft ze om een meid ? Ik maak van u een deftige mevrouw. Stemt ge toe ? Zoo niet, dan handel ik alleen. Deze kans ontglipt me niet ! Onze plannen zijn verstoord, maar wie slim is, wijzigt ze dan toch in zijn voordeel.

— O, als we den baron het leven konden laten !

— Dat zal van hem zelf afhangen. Uit louter plezier dood ik hem niet.

— Karel, ik kan niet meer zonder u... ge weet het.

— Wel neen, we zijn al man en vrouw, hé ? Dus ge vindt mijn voor-nemen goed.

— Ja, maar nog eens, als ge den baron kunt laten leven, moet ge het doen !

— Dat beloof ik u. Zoo gauw het donker is, slaan we onze slag. Ik hoop, dat we vandaag geen bezoek meer krijgen van Isegrims mannen. Ik denk het niet, want ze hebben nog te veel werk binnen Nieuwpoort.

— Nu moet ik den baron zeggen, dat de jonkvrouw terug is. Hij schijnt er nog niets van bemerkt te hebben, sprak Fien. We klappen wel verder over de zaak.

— En ik keer terug in de keuken. Daar zit ik dicht bij mijn keldertje, want soldaten moeten mij niet zien. Zeg aan Agneta, dat ze me niet noemt, indien er nog bezoek komt. Ze moet haar mond houden.

De meid daalde de trappen af. Ze klopte op de deur, waarachter van Ramsdijk bij zijn goud zat.

A. HANS

De Heks van Nieuwpoort

Uitgaaf B. H. HANS, Contich.